

ROZPOZNÁNÍ STYLŮ CHOVÁNÍ STUDENTŮ A PŘIZPŮSOBNÍ KOMUNIKACE

Metoda DISC je praktický nástroj, který pomáhá lépe porozumět různým stylům chování a komunikace. Vychází z předpokladu, že lidé mohou odlišně reagovat na situace, komunikovat, rozhodovat se nebo spolupracovat s ostatními.

Principy metody DISC lze využít také ve školním prostředí, kde mohou učitelům pomoci lépe vnímat rozdíly mezi studenty a přizpůsobovat komunikaci, zadávání úkolů, zpětnou vazbu nebo podporu.

Model DISC rozlišuje čtyři základní styly: **D – dominance**, **I – vliv**, **S – stabilita** a **C – svědomitost**. Nejde o pevné typy osobnosti – jeden student může v různých situacích projevoval charakteristiky více stylů.

D – Dominance	Student se často zaměřuje na cíl, výsledek a rychlé řešení . Může být soutěživý, rozhodný a rád přebírá iniciativu. Při zadávání úkolu mu pomůže stručné a jasné vysvětlení, konkrétní cíl a informace o očekávaném výsledku.
I – Vliv:	Student bývá komunikativní, společenský, otevřený a plný nápadů . Často se rád zapojuje do diskuse, spolupracuje s ostatními a sdílí své názory. Při výuce mu může vyhovovat interaktivní přístup, diskuse, skupinová práce a prostor pro vlastní nápady.
S – Stabilita:	Student obvykle oceňuje klidné, bezpečné a podporující prostředí . Může potřebovat více času na změny nebo nové situace a dobře reaguje na jasný postup a podporu učitele. Pomáhá mu předvídatelné prostředí, trpělivé vysvětlení a dostatek času na práci.
C – Svědomitost:	Student klade důraz na přesnost, logiku a správnost . Často chce vědět, proč se něco dělá, a potřebuje mít k dispozici dostatek informací. Při zadávání úkolu mu vyhovují přesné instrukce, konkrétní kritéria a jasně stanovené požadavky.

Pro učitele může být DISC užitečným pomocníkem při každodenní práci se studenty. Pomáhá si uvědomit, že různí studenti mohou na stejný způsob komunikace reagovat odlišně. Učitel může podle situace přizpůsobit způsob zadávání úkolů, poskytování zpětné vazby, motivace nebo řešení náročných situací. Cílem není studenty zařazovat do pevných kategorií, ale **lépe vnímat jejich individuální potřeby a pružně přizpůsobovat komunikaci tak, aby podporovala jejich zapojení a učení.**

PRAKTICKÝ ÚKOL

Cíl úkolu:

Naučit se pomocí modelu DISC rozpoznat styly chování studentů či kolegů a přizpůsobit svůj styl komunikace tak, aby se zlepšilo vzájemné porozumění a předešlo se nedorozuměním.

Jak úkol provést:

1. **Určete styl chování:** Vyberte tři studenty. Na základě výše uvedených principů modelu DISC (tempo, projev emocí a smysl pro detail) určete, který styl DISC nejlépe odpovídá každému z vybraných studentů: **D, I, S** nebo **C**.
2. **Analýza:** Stručně popište, co je při komunikaci s jednotlivými typy nejdůležitější. Například styl D upřednostňuje komunikaci zaměřenou na výsledky a věcnost, zatímco styl C klade důraz na přesnost, fakta a podrobné informace.
3. **Přizpůsobte svou komunikaci** (praktické cvičení): Vyberte si jeden praktický úkol a ukažte, jak byste ho zadali odlišným způsobem pro různé styly D, I, S, C:
 - Jak byste úkol prezentovali osobě se **stylem D** (*stručně, jasně, se zaměřením na cíl a výsledek*)?
 - Jak byste úkol prezentovali osobě se **stylem I** (*s nadšením, prostřednictvím diskuse a s prostředím pro vyjádření nápadů*)?
 - Jak byste úkol prezentovali osobě se **stylem S** (*v klidné, podpůrné atmosféře, s jasným postupem a s poskytnutím času na rozmyšlenou*)?
 - Jak byste úkol prezentovali osobě se **stylem C** (*s důrazem na přesné instrukce, fakta, logiku a detaily*)?

Výsledek / reflexe:

Účastníci si uvědomí, že efektivní výuka začíná porozuměním konkrétnímu člověku, nikoli pouze předáváním obsahu. Tento úkol pomáhá učitelům překonat hranice komunikace pouze ve svém vlastním přirozeném stylu a rozvíjí jejich schopnost flexibilně přizpůsobit svůj projev různým typům studentů.

Ukázka praktického příkladu: zadáte studentům praktický úkol: "Sestavte jednoduchý elektrický obvod"

Informace, kterou chcete předat, je pro všechny stejná: „Musíte sestavit tento obvod do konce hodiny a musí fungovat.“

Každý typ osobnosti (D, I, S, C) ale potřebuje slyšet jiná slova a jiný tón:

Pro styl D (Dominantní – chce rychlost, výsledky, výzvu)

- **Jak studentovi prezentovat:** Jděte přímo k věci, neplývejte časem, dejte mu autonomii.
- **Příklad formulace:** „*Tvým cílem je dnes zapojit tento obvod tak, aby fungoval. Máš na to 30 minut. Zde je schéma, pusť se do toho. Když to zvládneš dřív, můžeš vyzkoušet složitější zapojení.*“

Pro styl I (Inspirativní – chce zábavu, nápaditost, rozhovor)

- **Jak studentovi prezentovat:** Buďte nadšení, zapojte ho do diskuse, ukažte mu, v čem je to zajímavé.

- **Příklad formulace:** „Dneska si vyzkoušíme super věc! Budeme zapojovat obvod a vyzkoušíme různé kombinace. Co myslíš, co se stane, když změníme tohle zapojení? Pojdme se na to společně podívat a pak mi ukážeš svoje řešení.“

Pro styl S (Stálý – chce klid, jistotu, podporu, čas)

- **Jak studentovi prezentovat:** Mluvte klidně, ujistěte ho, že na to není sám a že má dost času.
- **Příklad formulace:** „Dnes si v klidu krok za krokem vyzkoušíme zapojení obvodu. Nemusíš spěchat. Kdykoliv si nebudeš jistý, jsem tu pomůžu ti. Nejdřív si vše v klidu rozmysli a pak začni.“

Pro styl C (Analytický – chce fakta, přesná pravidla, detaily)

- **Jak studentovi prezentovat:** Buďte přesní, podejte podrobné instrukce a uveďte kritéria hodnocení.
- **Příklad formulace:** „Zde je přesné zadání a technické schéma obvodu. Postupuj podle kroků 1 až 5 na listu. Výsledek musí odpovídat bezpečnostním normám X a Y. Všechny hodnoty změř a zapiš do tabulky.“

A nyní si vyzkoušejte se studenty libovolné zadání dle vašeho oboru!